

TE FARE TAUHITI NUI
MAISON DE LA CULTURE

- TATA'URA'A PĀPA'IRAA 'ĀRERE - CONCOURS D'ÉCRITURE ÉDITION 2023

CATÉGORIE : 'Ārere ava tau

FETUNA TŌ'U 'ĀI'A TUMU

Teie te pehepehe iti nō tō'u nei 'āi'a tumu, 'oia ho'i 'o FETUNA.

E pehe nō te u'i Mā'ohi, te tara nō tō'u nei māna'ona'ora'a.

E pi'ira'a i te u'i taure'a, te hei nō tō'u nei 'a'au.

E reo pīna'i teie iā tāua e te u'i 'āpī.

E vevo iti nā'u i te u'i hou, te poe nō tō'u nei fenua.

E paripari nā'u i te u'i mātuatua, te tīputa nō tō'u nei pito.

Tātou i 'āmui mai i teie nei fāreireira'a, teie te pi'ira'a mānava a te 'ōio iti nō AEHAU.

E tūorora'a ta'i navenave nō nā poro e hā.

Mānava i te mana 'o te teitei hope, mai te ūpo'o nui 'o te mata hi'opo'a e tae roa atu i te iti-roa-ra'a o te mana ti'ara'a.

E te hui Mā'ohi ē, te mau 'arere nō te hīro'a, 'a fa'aro'o mai i teie pehepehe nō

FETUNA, mai TURUTO moti atu i AEHAU.

TURUTO-FETU

Te vahine TOOREVA i te mata a'i'a'i, purotu nō TURUTO, i parau hia ai « E TUNEMA ITI POTOPOTO », vehi hia i te rouru roa ra.

E 'ā'āri'a iti 'ōmenemene e te pūtahi tō te purotu ra.

Mai te 'ōmo'i e 'ama te mata 'o te purotu ra 'o PURO'U ROA ra.

Mai te tōnino 'o te miti i te puhihau 'o te MARA'AI ra, o te 'āmi'imi'i ia o tō na rouru.

'O VAIREA te vai hopuhopura'a nō na ra.

Tei uta tō na nohora'a, ua hipa, ua mā'aro i te aveave o tō na rouru, fa'aineine i tō na tere.

Te ahi 'ura'ura, te mono'i tāvai ia nō PURO'U ROA.

Ta'amino te hau'a o tō na pito 'ura.

E pao te 'ŌTATARE, te pehe tāvai ia nō FETU.

'Ia fārara te māta'i MAOA'E TĀRAVA, ua naho ia te tere 'o te vahine TOOREVA.

TUATAU

TUATAU tenā i te pua'a tua ra e hūhō nā te ihu enaena o te maia'a i te pi'ira'a i tō na tāura PUNUA.

E fe'u hemohemo nō te aho 'o te pua'a tuua ra, i te mo'era'a i raro a'e i te tumu ahi.

Mai te pa'a'ina po'a o te hū ra, e tāvevovevo nei i roto i te peho ra nō UTUROTO.

Naenae, a'e i te tua 'āivi 'o FETUNA, e ti'a i te tuamo'o ra 'o TUATAU.

Mā te hū, e mā'i i te tara o te hupe ra.

Te 'oro'orora'a o te ihu o te pua'a ra i tu'u-parau-hia ai :

« TUATAU I TE PA'A'INA HŪ ».

TAUTARA

E mou'a tei ni'a TUMARAMA, tia'i fenua.

E 'ōutu tei tai HITI TE TARA, hipahipara'a nō tō'u 'āi'a.

E tahua tei raro TAUTARA, papa tea nō te ARI'I TE RA E TE HAU I TE MAU MEA ATO'A.

VAIRERE te pape hopuhopura'a nō te purotu ra 'o PATEAHINOI.

PATEAHINOI i te rouru roa 'e te 'ana'ana pa'o.

Purotu here hia e MANU'A TAPAPA.

Te ti'ati'a ra nā motu :

'O HAI'O te pu'u

'O NAONAO te te'a, taura'a nō MANU'A TAPAPA.

'O ATARA te ava ra'i nō te pū marae HITIRERE.

Toa hia 'o TAUTARA e TUROA.

TAUTARA te puna 'ōrie ra, 'ōutu 'ōfa'i, nohora'a nō te 'ōrie.

E purotu nehenehe 'o PATEAHINOI tei noho i TAUMEHO ra.

TAUTARA te tahua 'upara'a nō tāua purotu ra.

TARAUPAPA iti te mana e he'e nā ni'a i te 'iriātai, e nohonoho tīpae te purotu i te 'ōutu 'ōfa'i e hipa i te 'ōrie ra.

TITIRAINA te tere 'o te māta'i nā ni'a i te 'are miti, hurihuri 'e 'anapa te tua 'o te 'ōrie i te hihi o te rā.

TARAUPAPA tera e pou mai ra, e pao i tā na 'īna'i i parau hia ai « TAUTARA I TE TAHA I'A 'ŌRIE ITI PĀTITI A TARAUPAPA ».

AEHAU

AEHAU i te fa'a HIPOHIPO, e puna nō te ua HAUHAU.

E marae tei uta, 'o PINAITUATOO, ti'ara'a nō te 'aito ra 'o VAHIATUA.

E pa'a iti nō te hue tei tō na rima ra. E pāto'o nō te 'arora'a.

E rapa pārau tei tō na 'ao'ao, e 'apu 'īna'i nō na ra.

I te ana pape ra nō AEHAU, nā'ue te 'aito o te peho ē.

I te pū marae ra PINAITUATOO, e vāhi nohora'a ia nō te toa.

Tauto'o te 'aito i nā tara e va'u o te marae nei, ia hau te hae 'o te tuputupuā.

E pi'i fa'ateni i te mau atua o te pō ra, TUPAI TE MATA'I, e fa'afarua huri papa i te 'ōpaero.

Fa'aupo'o te 'ōrie i te 'iriātai, 'īna'i nā te atua ra, pēhi e tiri i te rapa pārau e haru i te 'ōrie ra.

A'e 'e e horo nā ni'a i te ara roa ra, tāpapa i te peho.

'Ua hātuatua hia te ua o te hau i te peho o te vao, tāpa'o ua hau te riri atua.

VAHIATUA te 'aito, te vahine taetaevao rahi ē.

'Ia a'e te 'aito i te tara o te marae, ua hau te peho.

Nā te 'aito e fa'ahau i te riri 'o te mau tuputupuā.

A'E te aura'a, e tauto'o, e ha'a 'e pa'i'uma ia tupu te hau.

FETUNA

Fetuna, tō'u 'āi'a, tei fa'ahei i tō'u nei 'ā'i i te hei no'ano'a o te ahi.

Te ahi mo'a ra nō TUATAU,

Te ahi 'ura tei tāvai iā PURO'U ROA.

FETUNA i nā tūha'a e pae, purotu hia e PURO'U ROA, PATEAHINOI, VAHIATUA.

Vāhi toa hia e TUROA 'e MANU'A TAPAPA.

FETU nō'u nei, te tama Mā'ohi.

'Ia NA i te 'āvei'a nō te 'ārere Mā'ohi.

'E reo iti ha'iha'i teie nō'u nei, te tama Fetuna.

'E reo māuruuru i tō'u nā tupuna,

Tupuna nō Raro roa mai,

Tupuna nō Tautara,

Tupuna tei fāri'i i teie upu iti nā'u,

Te ō o tā'u e pupu atu nō 'oe te 'ārere Mā'ohi.

Māuruuru nō teie pehepehe iti nō tō'u nei 'āi'a tumu FETUNA.

'Ia vai ā tō māmarama i roto i te u'i hou.

'Ei 'āvei'a nō'u nei.

Nō reira, ia uri hia te parau o tā tātou mau peu, 'ia riro ei paripari nā tātou, te mau

'ārere Mā'ohi.

'Ia vai tō tātou parau i roto i te māmarama, 'ia 'ore ia hemo i roto i te ta'a-'ore, 'ia 'ore

tō tāua parau e mōihoiho i roto i te pōiri.

Nā te paripari e fa'a'ite mai e ti'ara'a 'āi'a tō tātou.

Mohea DEHORS